

7. oktoberi 2026

UKA2026/277/278

Naalakkersuisut Pilersaarusiorneq aamma nunaminertat atorineqartarnerat pillugit Inatsisartut inatsisaata nr. 17-ip, 17. novembari 2010-meersup, Sanaartorneq pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 13-ip, 26. maaji 2010-meersup kiisalu Pigisanik aalaakkaasunik piginnaatitaaffimmik pisisarnek imaluunniit atuisinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 78-ip, 21. novembari 2025-meersup allanngortinneqarnissaannut siunnersuummik saqqummiussinissamut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Allanguutit aqutigalugit inuit inuiaat Kalaallit Kalaallit Nunaannut ataavartumik attuumassuteqartunut ilaasut nunaannarmi namminerisamik sunngiffimmi illuaqqanik nalunaaruteqartarnermik pisariinnerusumik aqqissuussineq malillugu sanaartorsinnaallutillu piginnissinnaassapput. Aqqissuussinermi illuaqqamut nunaminertamik pisariaqartinneqartumik atuisinnaatitaaneq tunniunneqarsinnaassaaq, nalinginnaasumik angissusissamut killiliussaqaassanngilaq sanaartornermullu suliaq tamakkiisumik suliarineqartariaqassanani, taamaattorli isumannaallisaanermut, ikuallattoornissamut, pinngortitamut, avatangiisinut kulturikkullu kingornussanut tunngaviusumik piumasaqaatit attatiinnarneqassallutik. Aqqissuussineq inatsisitigut pisinnaatitaallutillu pisussaataasunut imaluunniit inuussutissarsiutigalugu atuinnermut atuutissanngilaq. Inuk Kalaallit Nunaannit ataavartumik nuuppat, aqqissuussineq naapertorlugu pisinnaatitaaffik atorunnaassaaq. (Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq)

Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni nuna nunaminertallu privatimik pigineqalersinnaannginnerannik, tunineqarsinnaannginnerannik, qularnaveeqqusiunneqarsinnaannginnerannik iluanaarniutigineqarsinnaannginnerannillu kiisalu nunaminertat taamaallaat atuisinnaatitaanermut malittarisassat naapertorlugit atugassiissutigineqarsinnaanerannik atorineqarsinnaanerannillu aalajangersaasumik Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummik saqqummiussinissamut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. (Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq)

Inatsisartunut ilaasortaq Pele Brobergip Illuaqqanik sanaartornissamut malittarisassat kiisalu nunap nunaminertallu pigineqarsinnaanerak pillugit siunnersuutaanut Siumumit imaattumik oqaaseqassaagut.

Siunnersuutit marluk nunatsinnut, kulturitsinnut aammalu nunamik atuunitsinnut tunngassuteqarput. Taamaattumik tunngaviusumik pingaaruteqartutut Siumumit isigaagut oqallisiginissaallu qilanaarivarput.

Siumumit erseqqissumik oqaatigissavarput: Nunarput ataatsimoorussatsinnik pisuussutaavoq. Nunamik atuneq inuiaqatigiinnut iluaqutaassaaq, kinguaariillu tullit aamma nunamik atuinissaminnut periarfissaqartinneqassallutik. Peqatigisaanillu innuttaasut nunamik atuinissamut, piniariarnissamut, aalisariarnissamut ilaqtutallu peqatigalugit pinngortitamiinnissamut periarfissaat illersorneqartariaqartut Siumumit isumaqarpugut.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuutit ataasiakkaat pillugit ima oqaaseqaateqassaagut.

Immikkoortoq 277-imi illuaqqanik sunngiffimmi atugassanik sanaartornissamut periaatsip pisariillisinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Illuaqqat nunatsinni ilaqutariippassuarnut pingaaruteqarput. Piniarnermut, aalisarnermut, qasuersaarfittut aammalu meeqqat inuusuttullu nunatsinnik, pinngortitamik inooriaatsitsinnillu ilinniartinnissaannut atorneqartarput. Taamaattumik innuttaasut illuaqqamik sanaartorniarlutik qinnuteqarneranni malittarisassat paasinartuunissaat suliassanillu suliarinninnerup pisariaqanngitsumik kinguarsarneqannginnissaa Siumumit pingaartipparput. Pisariaqanngitsumik allaffissorneq annikillisarneqartariaqarpoq. Innuttaasoq qinnuteqaruni piumasaqaatit suut atuunnersut, paasisutissat suut tunniunneqassanersut aammalu suliassaq qanoq suliarineqassanersoq paasisinnaasariaqarpaa. Kisianni pisariillisaaneq nunaminertanik pilersaarusiernerup atorunnaarsinneqarneranik kinguneqassanngilaq.

Illuaqqamik sanaartortoqarsinnaanissaa nammeneq soqutigisanik kisimi tunngaveqarsinnaanngilaq. Aamma allat piniariartarfiat, aalisartarfiat, angalaffiat illuaqqaminnullu orniguttarfiat eqqarsaatigineqartariaqarput. Pinngortitaq, avatangiisit, kulturikkut eriagissassat aammalu tamanut nunamik atuinissamut periarfissat illersorneqassapput.

Nunatsinni nunaminertarpassuaqaraluartoq, illuaqqanik sanaartornissamut orniginartut killeqarsinnaapput. Sumiiffinni aalajangersimasuni illuaqqat amerlasuut katersuussinnaapput. Taamaattumik kommunit sumi sanaartortoqarsinnaaneranik qanorlu annertutigisumik sanaartortoqarsinnaaneranik pilersaarusiorsinnaanissaat pingaaruteqarpoq.

Naalakkersuisut akissuteqaataanni oqaatigineqarpoq piniariartarfinni illuaqqat illuaqqallu mikinerusut ilaat ullumikkut sanaartornermut suliassatut suliarineqarnissamik piumasaqaateqarfiunngitsut, attartortinneqartanngikkunik imaluunniit aalajangersimasumik najugaqarfigineqartanngikkunik.

Taamaattumik allannguinnissaq sioqqullugu erseqqissarneqartariaqarpoq ajornartorsiut sumiinnersoq. Malittarisassaniippa, kommunit suleriaasianniippa, paasisutissiinerup amigaateqarneraniippa imaluunniit nunaminertanik naleqquttunik pissarsiniarnerup ajornakusoorneraniippa?

Siunnersuummi aamma nalinginnaasumik angissutsinut killiliisoqannginnissaa siunnersuutigineqarpoq. Siumumit isumaqarpugut illuaqqap angissusia, sumi inissisimanagera aammalu atorneqarnissaa eqqarsaatigalugit piumasaqaatit naleqqussarneqarsinnaasariaqartut.

Illuaqqap mikisup illorsuullu angisuup pinngortitamut, avatangiisinut isumannaallisaanermullu sunniutaat assigiinngissinnaapput. Taamaattumik tamanut atuuttumik killilersuinerit peerneqarnissaat mianersortumik nalilersorneqartariaqarpoq.

Immikkoortoq 278-imi nuna nunaminertallu namminersortumik pigineqarsinnaannginnerat, tunineqarsinnaannginnerat, qularnaveeqqusiunneqarsinnaannginnerat iluanaarniutigineqarsinnaannginnerallu immikkut inatsisikkut aalajangersarneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Siumumit nunap ataatsimoorussamik pisuussutaaneranik tunngavik taperserparput.

Naalakkersuisut akissuteqaataanni erseqqissarneqarpoq inatsisit atuuttut nunaminertanik atuisinnaatitaanermik nunaminertanillu atugassiisarnermik tunngaveqareersut, nunap namminersortumik pigineqarneranik tunngaveqaratik. Tamanna oqallinnermi pingaaruteqarpoq.

Nuna nammineq pigineqarsinnaanersoq, illullu nunaminertamiittut pigineqarsinnaanersut apeqqutit assigiinngitsuupput. Taamaattumik inatsisiliornermi nunap, illut aammalu atuisinnaatitaaffiit akornanni assigiinngissutit erseqqissumik immikkoortinneqartariaqarput.

Innuttaasut illoqarnerminnut pisinnaatitaaffii, inuussutissarsiortut aningaasaliinissamut periarfissaat aammalu aningaasalersuineri qularnaveeqqusiinnaaneq inatsisiliornermi eqqarsaatigineqartariaqarput.

Nunap ataatsimoorusnaaneranik illersuineq innuttaasunut suliffeqarfinnullu inatsisitigut nalorninermik pilersitsissanngilaq. Taamaattumik siunnersuutip ajornartorsiut sorleq tigussaasoq aaqqinniarneraa, inatsisit atuuttut qanoq amigaateqarnersut aammalu nutaamik inatsisiliorneq qanoq kinguneqassanersoq erseqqissarneqartariaqarpoq.

Naalakkersuisut nunap ataatsimoorusnaaneranut tunngaviup siunissami tunngaviusumik inatsiseqalernissamut sulineri ilanngunneqarnissaa innersuussutigat.

Siumumit isumaqarpugut tunngaviusumik apeqqut taama pingaaruteqartoq nunatta siunissami aaqqissuussaanaanut, nammineq aalajangiisinnaatitaanitsinnut aammalu ataatsimoorussatsinnik pisuussutiniq aqutsinissamut ataqatigiissillugu suliarineqartariaqartoq. Taamaattumik nalilersuinissamut ilaatigut qanoq aningaasaqarnikkut nunaminertamik piginnissinnaalernerup sunnuteqarsinnaanera aammalu innuttaasut kunguaariiaanni kingornussisarnikkut naleqartumik pigisaqarsinnaanerat ilaatigut nalilersorneqartariaqarpoq. Maannangaarlu Naalakkersuisut innuttaasunik apeqqut taanna pillugu oqallitsilireernissaat Siumumit kissaatigaarput.

Siumumit innuttaasut nunamik atuinissamut periarfissaat nukittorsarusuppavut. Malittarisassat paasinartut, qinnuteqariaatsit pisariitsut aammalu nunaminertanik akisussaassuseqartumik aqutsineq pisariaqartippavut taamaattumik immikkoortup 277-p siunertaa taparserparput. Nunap ataatsimoorusnaaneranik tunngavik aamma illersorneqassaaq, innuttaasunut inuussutissarsiortunullu pisinnaatitaaffiit erseqqissuutillugit.

Nunaminertamik piginnittuusinnaanermut apeqqut annertuvoq, siunissamilu aamma annertuumik sunnuteqarsinnaalluni. Taamaattumi Siumumit apeqqutit soqutigintartup inuiaqatigiinnit oqallisigineqarluni aallartinnissaa kissaatigaarput.

Taama oqaaseqarluta siunnersuutit tamarmik avatangiisinut eqqissisimatitsinermullu ataatsimiitsitaliami aappassaaneerineqartinnatik suliarineqarnissaat Siumumit inassutigaaarput.

Qujanaq.

Lars Poulsen, Siumut